

НАРОДНО СЪБРАНИЕ
Вх. No 52-654-01-61
Дата 04.06.2026

13⁰³
руки

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ПЕТДЕСЕТ И ВТОРО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

ДО

Г-ЖА МИХАЕЛА ДОЦОВА

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА

52-то НАРОДНО СЪБРАНИЕ

УВАЖАЕМА Г-ЖО ПРЕДСЕДАТЕЛ,

На основание чл. 87, ал. 1 от Конституцията на Република България и чл. 70, ал. 1, т. 1 от Правилника за организацията и дейността на Народното събрание, внасяме проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за държавния служител, ведно с мотиви и предварителна оценка на въздействието към него.

Молим законопроектът да бъде представен за разглеждане и обсъждане по установения ред.

2026 г.

гр. София

ВНОСИТЕЛИ:

Богдан Богданов
Надяна Мързачева
Ирина Иванова
Атанас Стояков
Ивайло Мирчев
Анна Бодакова
Александър Сидяков
Мария Иванова
Тимо Попов
Светлин Трифонов

Осипо Кожин

Александра Седерова

Мая Иванова

Мария Козлова

Любовь Васильева

Владимир Павлов

Александр ~~И.~~ Александров

Александр Козлов

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
НАРОДНО СЪБРАНИЕ

Проект!

ЗАКОН

**ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА
ЗАКОНА ЗА ДЪРЖАВНИЯ СЛУЖИТЕЛ**

(обн., ДВ, бр. 67 от 1999 г.; изм., бр. 1 от 2000 г., бр. 25, 99 и 110 от 2001 г., бр. 45 от 2002 г., бр. 95 от 2003 г., бр. 70 от 2004 г., бр. 19 от 2005 г., бр. 24, 30 и 102 от 2006 г., бр. 59 и 64 от 2007 г., бр. 43, 94 и 108 от 2008 г., бр. 35, 42, 74 и 103 от 2009 г., бр. 15, 46, 58 и 77 от 2010 г.; Решение № 12 на Конституционния съд от 2010 г. – бр. 91 от 2010 г.; изм., бр. 97 от 2010 г., бр. 1, 18 и 100 от 2011 г., бр. 15, 20, 38 и 82 от 2012 г., бр. 15 и 68 от 2013 г., бр. 14, 24, 54 и 98 от 2015 г.; Решение № 5 на Конституционния съд от 2016 г. – бр. 38 от 2016 г.; изм., бр. 57, 81 и 105 от 2016 г., бр. 86 и 103 от 2017 г., бр. 7, 30, 38, 77 и 103 от 2018 г.; Решение № 3 на Конституционния съд от 2019 г. – бр. 23 от 2019 г.; изм., бр. 79 и 100 от 2019 г., бр. 13, 28, 44, 104, 107 и 109 от 2020 г. и бр. 84 и 85 от 2023 г., бр. 16 от 2026 г.)

§ 1. В чл. 9а, ал. 2 след думите „провеждане на“ се добавя „централизиран“.

§ 2. В чл. 10, ал. 1 накрая се добавя „който включва централизиран етап и децентрализиран етап“.

§ 3. В чл. 10в се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1 се създава изречение трето: „Не се допускат и кандидати, които нямат право да участват в централизирания етап на конкурса поради ограничението в чл. 10д, ал. 4.“

2. Алинея 2 се изменя така:

„(2) Конкурсната комисия изготвя списъци на допуснатите и недопуснатите кандидати, които обявява на интернет страницата на администрацията, а при липса на такава – на общодостъпното място по чл. 10а, ал. 1, т. 5, на седмия ден от крайната дата за подаване на документите. Не по-късно от 5 работни дни след обявяването на допуснатите и недопуснатите кандидати комисията информира по реда на изречение първо за датите, часа и мястото на провеждане на централизирания етап. Датите на провеждане на централизирания етап не може да бъдат по-рано от 7 дни след информирането.“

§ 4. Член 10д се изменя така:

“Провеждане на конкурс

Чл. 10д (1) Централизираният етап на конкурса се организира от Института по публична администрация веднъж месечно в областните градове и се провежда чрез тестове за определяне нивото на общите компетентности и на основните познания, необходими за заемането на държавна служба.

- (2) Когато кандидат възнамерява да кандидатства за заемане на ръководна длъжност, централизираният етап включва тест за определяне нивото на общата компетентност и познания, необходими за заемането на ръководни длъжности.
- (3) Когато тестовете по ал. 1 и 2 са успешно издържани, резултатите от тях са валидни за срок три години от датата на обявяването им и се вписват в регистър, воден от Института за публична администрация.
- (4) Кандидатите не може да се явят на тест по ал. 1 или по ал. 2 повече от два пъти в рамките на една година.
- (5) Децентрализираният етап на конкурса се провежда от конкурсната комисия по чл. 10б и има за цел да определи нивото на специфичните компетентности, професионалните и деловите качества на кандидатите, необходими за заемане на конкретната длъжност.
- (6) До участие в децентрализирания етап на конкурса се допускат само кандидати, които са издържали успешно централизирания етап или са с признати за валидни резултати по ал. 3. Датата, часът и мястото на провеждането се обявяват на интернет страницата на администрацията, а при липса на такава - на общодостъпното място по чл. 10а, ал. 1, т. 5. Датата за провеждане на децентрализирания етап не може да бъде по-рано от 5 работни дни след обявяване на резултатите от централизирания етап за съответния месец.
- (7) Конкурсната комисия провежда конкурса по обявения начин, като преценява професионалните и деловите качества на кандидатите и класира от първо до трето място най-успешно издържалите конкурса. За проведения конкурс се съставя протокол. Протоколът и всички документи на класираните кандидати се представят на органа по назначаването в 5-дневен срок от провеждането на децентрализирания етап на конкурса. Класирането на кандидатите от първо до трето място се обявява в същия срок на интернет страницата на администрацията, а при липса на такава - на общодостъпното място по чл. 10а, ал. 1, т. 5.
- (8) Преценката на комисията и класирането на кандидатите не подлежат на съдебен контрол.
- (9) Участвалите в децентрализирания етап на проведения конкурс кандидати, които не са класирани на първо място, могат да възразят пред органа по назначаването в 7-дневен срок от публикуването на класирането по ал. 7. При основателност на възраженията органът по назначаването прекратява конкурсната процедура и насрочва нов конкурс. Решението на органа по назначаването не подлежи на съдебен контрол.
- (10) В 14-дневен срок от представянето на протокола по ал. 7 органът по назначаването издава акт за назначаване на кандидата, който е класиран на първо място. Когато за заемането на длъжността се изисква достъп до класифицирана информация, актът за назначаване се издава в 14-дневен срок от получаване на разрешението за достъп.
- (11) Ако назначеният служител не встъпи в длъжност или не положи клетва съгласно чл. 14, органът по назначаването издава акт за назначаване на следващия класиран кандидат.
- (12) Алинея 11 може да се прилага и в случаите, когато в едногодишен срок заетата въз основа на конкурс длъжност или друга длъжност със същите функции се освободи.”

§ 5. Създава се нов чл. 10е:
“Централизиран конкурс

Чл. 10е. (1) Институтът по публична администрация организира провеждането на централизиран конкурс за длъжности за държавни служители, за заемането на които няма изисквания за професионален опит и централизиран конкурс по чл. 9а, ал. 2 след оценка и анализ на потребностите от човешки ресурси в администрациите при условията и по реда на наредбата по чл. 10ж, ал. 1.

(2) Успешно издържалите централизираните конкурси по ал. 1 могат да бъдат назначавани на свободните длъжности в съответната администрация без провеждане на отделен конкурс.”

§ 6. В чл. 10ж се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1 след думата „конкурсите“ се добавя „включително на тестовите по чл. 10д, ал. 1 и 2 и мястото на провеждане на централизирания етап“.

2. Създава се нова ал. 2:

„(2) С наредбата по ал. 1 се определят и минималните нива на общите компетентности и основните познания, които кандидатите трябва да покажат, за да са тестовите по чл. 10д, ал. 1 и 2 успешно издържани.“

§ 7. В чл. 13а се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 6 след думите „висшето образование“ се поставя запетая и се добавят думите „успешно преминаване на теста по чл. 10д, ал. 1“;

2. В ал. 7 след думите „ал. 4, т. 2 и 3“ се поставя запетая и се добавят думите „както и когато тестът по чл. 10д, ал. 1 не е успешно издържан“.

§ 8. В чл. 15 ал. 2 се изменя така:

„(2) Служебното правоотношение по ал. 1 може да възникне без провеждане на децентрализирания етап на конкурса при спазване на условията за назначаване и след като успешно е издържан тестът по чл. 10д, ал. 1 или 2.“

§ 9. В чл. 67, ал. 10, накрая се добавя изречение второ „Допълнителни възнаграждения по ал. 7, т. 5, които надвишават 20 на сто от дължимите на даден служител за съответната година основни заплати, се изплащат след решение на Съвета за административна реформа.“

§ 10. В чл. 81а се правят следните изменения и допълнения:

1. Създава се нова ал. 5:

„(5) Преминаването по реда на ал. 1 – 4 се извършва след успешно издържан тест по чл. 10д, ал. 2, ако служителят се назначава за първи път на ръководна длъжност.“

2. В ал. 6 думите „Алинеи 1 – 4“ се заменят с „Алинеи 1 – 5“.

§ 11. В чл. 82, ал. 1 се създава изречение второ: „Преназначаването на ръководна длъжност, когато е за първи път за съответния служител, се извършва след успешно преминаване на теста по чл. 10д, ал. 2.“

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 12. В чл. 7 от Закона за администрацията (обн., ДВ, бр. 130 от 1998 г.; Решение № 2 на Конституционния съд от 1999 г. – бр. 8 от 1999 г.; изм., бр. 67 от 1999 г., бр. 64 и 81 от 2000 г., бр. 99 от 2001 г.; попр., бр. 101 от 2001 г.; изм., бр. 95 от 2003 г., бр. 19 от 2005 г., бр. 24, 30, 69 и 102 от 2006 г., бр. 46 и 78 от 2007 г., бр. 43 и 94 от 2008 г., бр. 35 и 42 от 2009 г., бр. 24 и 97 от 2010 г., бр. 69 от 2011 г., бр. 15 и 82 от 2012 г., бр. 15 и 17 от 2013 г., бр. 19 и 27 от 2014 г., бр. 60 и 96 от 2015 г., бр. 50, 57 и 98 от 2016 г., бр. 85 и 103 от 2017 г., бр. 7 от 2018 г., бр. 21 от 2020 г., бр. 53, 80, 84 и 88 от 2023 г., бр. 33 от 2024 г., бр. 81 от 2025 г. и бр. 16 от 2026 г.) в § 16 от преходните и заключителните разпоредби на Закона за изменение и допълнение на Закона за администрацията (обн., ДВ, бр. 15 от 2012 г.; изм., бр. 96 от 2015 г., бр. 57 и 98 от 2016 г., бр. 85 от 2017 г., бр. 80 от 2018 г., бр. 88 от 2023 г. и бр. 33 от 2024 г., бр. 30 от 2026 г.) се създава ал. 4:

“(4) Функциите на звената по ал. 1, т. 1, 2, 4, 5, 6 и 7 могат да се изпълняват от звено в друга администрация, по ред, определен от Министерския съвет.”

§ 13. В чл. 107а от Кодекса на труда (обн., ДВ, бр. 26 и 27 от 1986 г.; изм., бр. 6 от 1988 г., бр. 21, 30 и 94 от 1990 г., бр. 27, 32 и 104 от 1991 г., бр. 23, 26, 88 и 100 от 1992 г.; Решение № 12 на Конституционния съд от 1995 г. – бр. 69 от 1995 г.; изм., бр. 87 от 1995 г., бр. 2, 12 и 28 от 1996 г., бр. 124 от 1997 г., бр. 22 от 1998 г.; Решение № 11 на Конституционния съд от 1998 г. – бр. 52 от 1998 г.; изм., бр. 56, 83, 108 и 133 от 1998 г., бр. 51, 67 и 110 от 1999 г., бр. 25 от 2001 г., бр. 1, 105 и 120 от 2002 г., бр. 18, 86 и 95 от 2003 г., бр. 52 от 2004 г., бр. 19, 27, 46, 76, 83 и 105 от 2005 г., бр. 24, 30, 48, 57, 68, 75, 102 и 105 от 2006 г., бр. 40, 46, 59, 64 и 104 от 2007 г., бр. 43, 94, 108 и 109 от 2008 г., бр. 35, 41 и 103 от 2009 г., бр. 15, 46, 58 и 77 от 2010 г.; Решение № 12 на Конституционния съд от 2010 г. – бр. 91 от 2010 г.; изм., бр. 100 и 101 от 2010 г., бр. 18, 33, 61 и 82 от 2011 г., бр. 7, 15, 20 и 38 от 2012 г.; Решение № 7 на Конституционния съд от 2012 г. – бр. 49 от 2012 г.; изм., бр. 77 и 82 от 2012 г., бр. 15 и 104 от 2013 г., бр. 1, 27 и 61 от 2014 г., бр. 54, 61, 79 и 98 от 2015 г., бр. 8, 57, 59, 98 и 105 от 2016 г., бр. 85, 86, 96 и 102 от 2017 г., бр. 7, 15, 30, 42, 59, 77, 91 и 92 от 2018 г., бр. 79 от 2019 г., бр. 13, 28, 44, 64, 104, 107 и 109 от 2020 г., бр. 25, 51, 58, 62 и 104 от 2022 г., бр. 11, 14, 66, 84, 85 и 106 от 2023 г., бр. 27, 39, 66, 67 и 70 от 2024 г. и бр. 115 от 2025 г., бр. 16 от 2026 г.) се правят следните изменения и допълнения:

1. Създава се нова ал. 19:

“(19) Допълнителните възнаграждения по ал. 14, т. 5 за членове и ръководители на органи, избирани изцяло или частично от Народното събрание, не могат да надвишават една брутна месечна работна заплата годишно.”

2. Досегашните ал. 19-21 стават съответно ал. 20-22.

§ 14. В Закона за съдебната власт (обн., ДВ, бр. 64 от 2007 г.; изм., бр. 69 и 109 от 2008 г., бр. 25, 33, 42, 102 и 103 от 2009 г., бр. 59 от 2010 г., бр. 1, 23, 32, 45, 81 и 82 от 2011 г.; Решение № 10 на Конституционния съд от 2011 г. – бр. 93 от 2011 г.; изм., бр. 20, 50 и 81 от

2012 г., бр. 15, 17, 30, 52, 66, 70 и 71 от 2013 г., бр. 19, 21, 53, 98 и 107 от 2014 г., бр. 14 от 2015 г., бр. 28, 39, 50, 62 и 76 от 2016 г., бр. 13 от 2017 г.; Решение № 1 на Конституционния съд от 2017 г. – бр. 14 от 2017 г.; изм. и доп., бр. 63, 65, 85, 90 и 103 от 2017 г., бр. 7, 15, 49 и 77 от 2018 г., бр. 17 от 2019 г.; Решение № 2 на Конституционния съд от 2019 г. – бр. 19 от 2019 г.; изм., бр. 29, 64 и 83 от 2019 г., бр. 11, 86, 103, 109 и 110 от 2020 г., бр. 16 от 2021 г.; Решение № 7 на Конституционния съд от 2021 г. – бр. 41 от 2021 г.; Решение № 6 на Конституционния съд от 2021 г. – бр. 43 от 2021 г.; изм., бр. 80 от 2021 г., бр. 15, 24 и 32 от 2022 г.; Решение № 7 на Конституционния съд от 2021 г. – бр. 56 от 2022 г.; изм., бр. 62 от 2022 г., бр. 11, 48, 66, 69, 84, 86 и 108 от 2023 г., бр. 18 и 67 от 2024 г. и бр. 6, 63, 65 и 87 от 2025 г., бр. 17 от 2026 г.) се създава чл. 219а:

“Чл. 219а. Допълнителните възнаграждения на членовете на Висшия съдебен съвет, съответно на главния инспектор и инспекторите в Инспектората към Висшия съдебен съвет, не могат да надвишават една основна месечна работна заплата годишно.”

§ 15. В дванадесетмесечен срок от влизането в сила на този закон, органите по назначаване в изпълнителната власт по чл. 36 - 38 от Закона за администрацията извършват функционален анализ на съответната структура и провеждат централизиран етап на конкурса по чл. 10д от Закона за държавния служител за всички държавни служители. Служители, които не издържат съответните тестове преминават през обучение и преминават през децентрализиран етап повторно в двумесечен срок, като в случай, че не го преминат успешно, правоотношенията им се прекратяват.

§ 16. В срок до 01.01.2027 г. административните органи осигуряват предоставяне на административните услуги по електронен път и привеждат дейността си в съответствие с чл. 2, ал. 1 от Закона за електронното управление.

ВНОСИТЕЛИ:

Богдан Бончев
Нармис Муржанов
Евгений Иванов
Ивайло Мирев
Анастас Славов
Анна Богданова
Александър Сидимир
Мария Димитрова
Тео Попов
Свilen Трифонов

Олегно Россичов

Александр Сиверцов

Юлия Иванова

Павел Павлов

Любен Черков

Владимир Павлов

Андрей А. Ананьев

Александр Клейменов

Мотиви

Към законопроект за изменение и допълнение на Закона за държавния служител

Със законопроекта се предлага връщане на разпоредбите за централизирания етап на конкурси за държавни служители, приет през 2016 г. и отменен няколко години по-късно преди реалното му влизане в сила. Централизираният етап на конкурсите е добра международна практика, с която обективно се установяват базови умения на държавните служители, като по този начин се ограничават и политическите назначения на служители без необходимата компетентност.

Отменените разпоредби са развити с оглед на практическото реализиране на централизирания етап, като вместо той да бъде свързан с конкретна конкурсна процедура, се предвижда да бъде провеждан веднъж месечно, като резултатите от него да влизат в централизиран регистър на издържалите централизирания етап и да могат да се използват в предстоящи конкурс. За да бъде възможно реализирането на такъв подход, следва обявените конкурси да дават възможност на кандидатите да преминат през централизирания етап за съответния месец.

С преходна разпоредба се въвежда и задължение за преминаване на всички настоящи служители през централизирания етап на конкурса и освобождаване на тези, които не отговарят на базовите изисквания.

Въвежда се и срок за привеждане на административните услуги и дейността на административните органи в съответствие със Закона за електронното управление, в т.ч. отпадане на удостоверенията и замяната им със служебни справки.

Със законопроекта се създава и правна възможност за прилагане на т.нар. "споделени услуги" за различни дейности в държавната администрация, така че централизираните звена да имат правото да изпълняват съответните функции и за други администрации, в т.ч. по отношение на управление на човешките ресурси, информационни и комуникационни технологии, управление на собствеността, финансово-стопански дейности и др. В дванадесетмесечен срок се предвижда извършване на функционални анализи и извършване на необходимите промени, чрез които да бъде намалена общата щатна численост на администрацията, без това да навреди на резултатите от работата. С оглед на недобри практики в някои административни органи, регулатори и органи на съдебната власт в последните години се предвижда горна граница на допълнителните възнаграждения за постигнати резултати. За органите, избирани изцяло или частично от Народното събрание, в т.ч. ВСС и ИВСС, ограничението е до 1 брутна месечна работна заплата. За държавните служители, в случай, че възнагражденията надвишават 20 на сто от годишното възнаграждение, следва да минат през одобрение от Съвета за административна реформа.

ВНОСИТЕЛИ:

Борислав Борисов
Даринка Митрева
Евгения Александрова
Светлана Петрова

Антанас Сявол
Анна Бодакова
Александр Сидимб
Мария Имидов
Тимо Попов
Циплен Трифонков
Василио Кожин
Александр Александров
Юлия Иванова
Павел Попов
Любен Иванов
Владимир Пачев
Антанас Х. Витанов
Христофор Киденов

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ПЕТДЕСЕТ И ВТОРО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

ПРЕДВАРИТЕЛНА ОЦЕНКА НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО НА
ПРОЕКТА НА ЗАКОН ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА
ДЪРЖАВНИЯ СЛУЖИТЕЛ

I. Част първа

Елементи на оценката	Аргументация
Основания на законодателната инициатива	Настоящата законодателна инициатива се основава на необходимостта от повишаване на професионализма, ефективността, прозрачността и отчетността в държавната администрация чрез въвеждане на обективни механизми за подбор, модернизиране на административната дейност и ограничаване на неефективни организационни и възнаградителни практики. С предложените изменения се възстановява и доразвива централизираният етап на конкурсите за държавни служители като инструмент за проверка на базови знания и умения, ограничаване на политически мотивирани назначения и създаване на по-единни стандарти за достъп до държавна служба, включително чрез централен регистър на кандидатите, издържали този етап. Наред с това се предвижда преминаване на настоящите служители през централизирана проверка на базовите компетентности, с цел гарантиране, че заетите длъжности в администрацията се изпълняват от лица, отговарящи на минималните професионални изисквания. Законопроектът цели също ускоряване на привеждането на административните услуги и дейността на административните органи в съответствие със Закона за електронното управление, включително чрез отпадане на изискването за представяне на удостоверения там, където информацията може да бъде събирана служебно. Предвиждането на правна възможност за прилагане на споделени услуги и извършване на функционални анализи е насочено към по-добро използване на административния капацитет, намаляване на дублиращи се функции и оптимизиране на щатната численост, без да се влошава качеството на административната дейност. Въвеждането на горна граница и допълнителен контрол върху допълнителните възнаграждения за постигнати резултати цели

Елементи на оценката	Аргументация
	ограничаване на непрозрачни и несъразмерни практики, особено в органи с висока степен на самостоятелност, и укрепване на доверието в публичния сектор. Очакваният резултат е по-компетентна, по-ефективна и по-дигитализирана администрация, основана на ясни правила, обективен подбор, по-добра организация на ресурсите и по-голяма отчетност пред обществото.
Заинтересовани групи	- Административните органи; - Държавните служители.
Анализ на разходи и ползи	За прилагане на предложените промени не са необходими допълнителни бюджетни средства за изграждане на административен капацитет и техническа обезпеченост. Предложените промени няма да доведат до допълнителна финансова тежест за държавната администрация, адресатите на регулирането и обществото като цяло
Административна тежест и структурни промени	С приемането на законопроекта не се предвижда сливане или закриване на административни структури, но се създава правна възможност за въвеждане на споделени услуги между различни структури.
Въздействие върху нормативната база	Не се предвижда.
Равно третиране от държавата и балансирано демографско развитие	Предложението не засяга спазването на принципа на равенство съгласно българското законодателство и за равното третиране от държавата на българите и българските граждани, живеещи извън страната. Не се очакват негативни въздействия на предложението върху балансираното демографско развитие, включително върху темповете на намаляване на броя на населението, динамиката на миграционните потоци и ограничаването на броя на емигриращите българи.

ВНОСИТЕЛИ:

Бонифрат Ботанов
 Надежда Мирзачева
 Стефан Стефанов
 Лиляна Мирчева
 Ангел Стефанов

Аиша Бодакова

Александр Сидоров

Мария Дмитриев

Тимо Попов

Семён Трофимов

Василий Васильев

Александр Александров

Юлия Иванова

Николай Попов

Александр Иванов

Владимир Попов

Антон А. Ананьев

Дмитрий Кайгородов